

**STEJNÝ METR
PRO VŠECHNY!**

ZASTAVENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ – stručné shrnutí. V pondělí 2. 9. se naše země dozvěděla překvapivou zprávou. Státní zástupce Jaroslav Šaroch prý zastavil trestní stíhání Andreje Babiše v kauze Čapí hnízdo. Protože v celé věci dosud panuje řada zmatků a nejasností, přinášíme deset nejdůležitějších postřehů. Co se vlastně stalo a co bude dál? Co víme a co to znamená?

1) Státní zástupce Jaroslav Šaroch NEZASTAVIL trestní stíhání, nýbrž navrhl jeho zastavení. Komu zastavení navrhl? Svému nadřízenému Martinu Erazímovi (vedoucímu Městského státního zastupitelství v Praze). Ten se má nyní seznámit se Šarochovým odůvodněním (přes 100 stran) a se spisem (23 000 stran) a poté rozhodnout, jestli případ půjde k soudu. Trestní řízení tedy zatím stále běží. Na finální verdikt musíme počkat. Jak dlouho není jasné, nicméně má jít o týdny až měsíce.

2) Šarochův návrh je nečekaný. Státní zástupci obecně zastavují trestní stíhání jen výjimečně (pouze ve 2% případech). Překvapivé je však především to, že Šaroch navrhl stíhání zastavit poté, co celé čtyři roky s policií na vyšetřování kauzy spolupracoval. Že je tento náhlý obrat nečekaný, je patrné i ze slov mluvčího Městského státního zastupitelství v Praze Aleše Cimbalu, který uvedl, že Šaroch „změnil svůj původní právní názor na posouzení věci“ a že „Šaroch během celého případu komunikoval se svými nadřízenými. Jeho současný postoj se od průběžných informací nadřízeným liší.“

3) Problém je, že nevíme, proč Šaroch svůj názor po čtyřech letech změnil. K vysvětlení této náhlé změny pana Šarocha vyzvala i Unie státních zástupců. Odůvodnění návrhu na zastavení stíhání není veřejné a nemají ho dosud k dispozici ani Babišovi právníci. Jde totiž zatím jen o neveřejný předběžný návrh. Opět – je třeba počkat na finální verdikt.

4) Důkazů o tom, že došlo k podvodu, je nicméně dost a jsou pádné. Pokud Andrej Babiš tvrdí, že žádné důkazy o podvodu neexistují, lže. Snad nejvýmluvnějším a nejprostším důkazem je fakt, že Andrej Babiš veřejně lhal o tom, komu tato luxusní farma patří. Pokud by bylo vše v pořádku, proč bylo třeba lhát, že s Čapím hnízdem nemá nic společného? Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) ostatně konstatoval, že dotace Čapímu hnízdu vůbec neměla být přidělena. Přidělena byla mimojiné kvůli podvodnému jednání (lhaní) ze strany žadatele o dotaci.

5) Nejde jen o podezření z dotačního podvodu, ale také o možné daňové úniky. Policie se zajímá také o možnou fiktivní reklamu za 270 milionů korun, kterou měla farma Čapí hnízdo poskytnout firmám z holdingu Agrofert mezi lety 2010–2013 (firmy si pak o 270 milionů snížily daňový základ). Za takové peníze by se dalo pořídit více než tisíc billboardů na několik let. Žádnou velkou reklamu ale nikdo neviděl. Na možné daňové podvody upozornili české úřady v roce 2014 Němci. Finanční správa však celou věc zametla pod koberec.

6) Je vůbec kauza Čapí hnízdo tak důležitá? Samozřejmě, že je důležitá. Hraje se v ní o nezávislost justice a orgánů činných v trestním řízení, hraje se o důvěru občanů v to, že se měří všem stejně. Proto je důležitá. Ale. Bude či nebude-li Andrej Babiš obžalován, nezmění nic ani na voličských preferencích, ani na složení vlády, ani na mocenské rovnováze. Pozornost, která se ke kauze Čapí hnízdo upíná, je opodstatněná – vždyť trestně stíhaným je zde sám premiér. Zároveň je však takto masivní věnování pozornosti této jedné trestní kauze velmi neblahé. Nedostává se pak prostoru mnohem větším a důležitějším problémům, na něž je třeba se soustředit především, protože by (narozdí od Čapího hnízda) mohly vést i ke změně voličských postojů.

7) Nejde jen o Čapí hnízdo, ale o naprosto nepřijatelný kolosální střet zájmů. Předsedou vlády je v tuto chvíli vlastník impéria dvou set firem, který zároveň masivně obchoduje se státem a zároveň spolurozhoduje o nastavení dotací, regulací, předpisů a státních politik. Za stát otočí kohoutkem, jako podnikatel pak nastaví vědro. Navíc je také mediální magnát, který mediální palebnou sílu neváhá použít pro své cíle (proto si ostatně média pořídil). Trestní stíhání je dalším příkladem vážného střetu zájmů, kdy Andrej Babiš jako šéf exekutivy je nadřazen těm, kteří jej vyšetřují, stíhají, případně soudí. Může tak vyvíjet přímé i nepřímé tlaky na kohokoliv zúčastněného, nebo i zajistit jeho odvolání.

8) Netvrdíme, že je Andrej Babiš vinen. Tvrdíme, že muž v tak kolosálním střetu zájmů nemá ve vedení státu co dělat, protože to celý stát a důvěru občanů v něj poškozuje. O vině a nevině ať rozhodne soud. Ale právě proto je tak důležité, aby případ došel k soudu. A aby se celý proces odehrával bez tlaků ze strany premiéra – což se nyní prokazatelně neděje.

9) Andrej Babiš vytvářel a vytváří tlak, který si asi málokdo z nás umí představit. Připomeňme si nedávné vyjádření předsedy vlády: „Já vám říkám, že pokud máme nezávislou justici, jsem přesvědčen, že MUSÍ rozhodnout v můj prospěch.“ Andrej Babiš má vlastní tým vyšetřovatelů (který shromažďuje informace) i vlastní mocná média. S touto kombinací je možné vytvořit enormní tlak skoro na kohokoliv. Je možné, že Jaroslav Šaroch tento tlak neustál, což by vysvětlovalo tak náhlou „změnu názoru“. Je také možné, že se chtěl zbavit odpovědnosti a nechat konečně rozhodnutí na svých nadřízených.

10) Konečně, celému současnému dění předcházela podezřelá výměna ministra spravedlnosti. Den poté, co policie navrhla obžalovat Andreje Babiše, byla do úřadu povolána Marie Benešová, která okamžitě začala válčit s vedoucími státními zástupci Bradáčovou a Zemanem. Shodou okolností jsou to právě tito státní zástupci, kteří budou mít v posunutí případu před soud možná poslední slovo. Kdoví, zda by bez občanský aktivní veřejnosti nebyl nyní na jejich místech už někdo jiný. A kdoví, jakému tlaku nyní budou čelit oni.

Podtrženo sečteno: prohlubující se problémy předsedy vlády vytvořily velkou krizi důvěry občanů ve stát. Pokud se premiérova kauza nedostane před soud, málokdo uvěří, že se tak stalo bez jeho vlivu. **Z krize důvěry proto vedou ven tři kroky: 1)** Premiérova kauza se dostane před nezávislý soud. **2)** Ministrem spravedlnosti se stane někdo bez vazby na premiéra. **3)** Andrej Babiš zmírní svůj kolosální střet zájmů tím, že odstoupí z funkce. Nyní je třeba počkat na konečný verdikt státních zástupců. Doufejme, že se kauza před soud dostane. Neupínejme se však k tomu, že Andreje Babiše zastaví soud – to může trvat ještě roky. Každý, kdo může, nechť především podporuje či pomáhá vytvářet přesvědčivou politickou alternativu. **A přemýšlejme nad tím, co můžeme udělat my sami pro to, aby lidé okolo nás porozuměli, jak destruktivní je pro budoucnost této země střet zájmů Andreje Babiše.**